

Os'mose ASBL

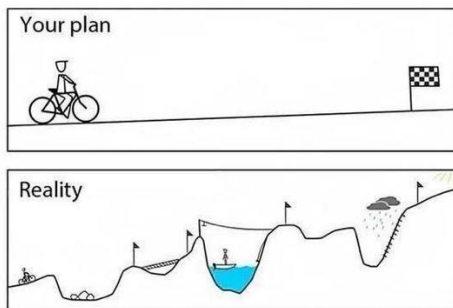
III. rész
Vezényszavak és azok használata

Kézikönyv kölyöknevelők számára
**Erasmus+ 2023-1-HU01-KA210-ADU-
000159639**

TARTALOMJEGYZÉK

1. PREAMBULUM	3	8.1. ALÁ	33
2. A VEZÉNYSZAVAK TÁBLÁZATA	5	8.2. GURUL	34
3. CÉLOK: IDŐTARTAM - TÁVOLSÁG - FIGYELEMELTERELÉS - DIVERZIFIKÁCIÓ	6	8.3. ÖLEMBE!	35
4. A MÁSODIK HÓNAP VEZÉNYSZAVAI	8	8.4. NYISSAD - HÚZZAD	36
4.1. OKÉ, OKÉ!	8	8.5. CSUKJAD!	37
4.2. VÁRJ!	9	8.6. NYAKÖRV	37
4.4. VISSZAHÍVÁS GYERE	10	9. IGÉNY SZERINTI VEZÉNYSZAVAK	39
4.5. HELYEDRE	12	9.1. FEL!	39
4.6. NE NYÚJL HOZZÁ! (NEM)	13	9.2. MENJ A [...]!	40
5. SPONTÁN VISELKEDÉS	14	9.3. "KAPCSOL!"	41
5.1. "PISI-PISI!"	14	9.4. MANCS	41
5.2. HOZD	14	9.5. "Köszön!" & "Érint!"	41
5.3. SÉTÁLÁS HOSSZÚ PÓRÁZZAL/HOSSZÚ PÓRÁZ NÉLKÜL.....	17	10. ÉRTÉKEKÉLÉS	42
5.4. UTCAI KÖZLEKEDÉS (4 HÓNAP UTÁN)	19		
5.5. POZÍCIÓK ÉS AZOK FENNTARTÁSA	22		
5.6. AUTÓ	25		
5.7. A HELYED.....	26		
5.8. UGATÁS/CSEND	27		
5.9. NYUGALOM A NYILVÁNOS HELYEKEN.....	28		
5.10. HOME.....	29		
6. VEZÉNYSZAVAK 4 HÓNAP ELTELTÉVEL.....	30		
6.1. TÁVOLSÁGTARTÁS – "MARAD"	30		
6.2. KIFELE.....	31		
7. VEZÉNYSZAVAK 7 HÓNAP UTÁN	31		
7.1. LEFELE	31		
7.2. FEL.....	32		
7.3. MENJ!	32		
7.4. HOZZÁM	32		
8. VEZÉNYSZAVAK EGY ÉV ELTELTÉVEL	33		

1. Preambulum

Mindenekelőtt két alapvető szabályt kell betartani:

1. **Soha ne** kezdj el egy új vezényszót anélkül, hogy az oktató megkérne rá (még akkor sem, ha úgy gondolod, hogy itt az ideje, és még akkor sem, ha úgy gondolod, hogy tudod,

hogyan kell gyakorolni),

2. Ha **problémája** van egy vezényszó előrehaladásával, legyen az akármilyen kicsi, kérjük, **beszéljen** közvetlenül egy **oktatóval**. Az oktatók az egyetlenek, akik tanácsot adhatnak Önnek. Ha a legkisebb kérdésed van, vagy a legkisebb nehézségbe ütközöl, **csak velük** kell beszélned.

Mikor vagyunk biztosak abban, hogy egy feladattal, egy vezényszóval készen vagyunk?

- a kutya az **első** jelre bármilyen környezetben, a lehető **leghalkabb** hangon és a gazdája helyzetétől és közelségétől **függetlenül** (ülve/állva/fekve, közel vagy távol stb.) reagál,
- a kutyának már nincs szüksége jutalom falatra, a vezényszó teljesítéséhez.
- a kutya az egyes vezényszavakhoz meghatározott összes célt (idő, távolság és/vagy figyelemeltereléstől függetlenül) teljesíti.

Mindig tartsa szem előtt:

- Egy adott **vezényszót MINDIG** végre kell hajtani! A nem végrehajtás **3 oka**: a vezényszó **ismeretlen**, nem **végrehajtható**, nem **világos**. Tehát nagyon figyelj oda, hogy mit kérsz a kutyádtól (pl. egy 2 hónapos kölyökkutya nem tud 3 percig egyhuzamban ülni).
- A vezényszó **végrehajtását** a **következő** vezényszó vagy a **feloldó** vezényszó ("OK") kimondásáig kell **fenntartani**.
- Ne **ismételd meg** tízszer a vezényszót! **Maximum kétszer**. Adjon **időt** a kutyának.
- Mindig a **megfelelő** vezényszót (a megfelelő **szókincset**) használja: Az "ül" nem azt jelenti, hogy "oké, ülj le".
- Mindig **ugyanazokat a kifejezéseket** használja ugyanazokra a jelzésekre. Ezeket fogja átvenni a **leendő ügyfél** is.

Mielőtt a kutyának adna egy vezényszót, győződjön meg róla, hogy a kutya **figyelmét** Önre irányítja. Egyáltalán nincs értelme olyan kutyának vezényszót adni, akit jobban érdekel, hogy mi történik máshol, mint az, amit kérünk tőle. A kutya **névének** kimondása a kutya **figyelmének** felkeltésére szolgál, mielőtt megadnánk neki a vezényszót (és nem arra, hogy a kutya a gazdi felé jöjjön). Mondja ki a kutya **nevét**, és várja meg, hogy rád nézzen. Ezután kérje meg, hogy például üljön le. A "nevet" **mindig** egy **vezényszó** követi.

Minél **állandóbb** és **következetesebb** vagy, annál jobban megtanítod a kutyát **helyesen viselkedni**, és annál **gyorsabban** fog helyesen reagálni

a vezényszavakra. És soha ne felejtse el, hogy a kutyát arra képezi ki, hogy a jövőben egy **fogyatékkal élő ember** mellett dolgozhasson.

A következő oldalakon "rossz" vagy "helyes" jelzéssel ellátott fotókat láthat majd (a fotók felett látja majd a jelzést). Ezek többek között a kutya által felvett és helytelennek ítélt pozíciókat mutatják. Ha a kutya ezek közül az egyik pozíciót választja, akkor **ki kell javítania** a rosszat, hogy a helyes pozíciót vegye fel, és ezt **minden alkalommal** meg kell tennie. **Lényeges**, hogy semmit ne hagyjon rá a kutyára!

💡 Ne habozzon rendszeresen áttanulmányozni a "**Guide to foster families**" (**Útmutató a nevelőcsaládoknak**) című könyvet, különösen a "**Kutyakiképzés**" című 5. fejezetet.

2. A vezényszavak táblázata

Itt egy táblázat, amely összefoglalja a különböző új vezényszavak megtanulásának időzítését. Ezt a táblázatot gondosan meg kell őrizni, és jól látható helyen kell kifüggeszteni.

2 hónapos kortól		
Oké	Gyere	Vár
Nem	Mögém	Lábhoz
Spontán viselkedések		
Ugatás/csend	Otthon	Pozíciók (és tartsa meg őket)
Helyben maradás	“Pisi,pisi”	Nyugalom a nyilvános helyeken
Séta hosszú pórázon	Séta póráz nélkül	Hozzon vissza tárgyakat
Helyedre	Természetes követés	Utcai közlekedés
4 hónap után	7 hónap után	1 éves kor után
Maradjon a helyén	Ül előttem	Gurul
	Menj-előre	ölembe
Kifelé	Fel -le	Alá
Laza pórázos séta	Kifelé	Nyissad - csukjad
Stop pozíció		Hozzad
Auto		Nyakörv

Emlékeztetőül: Még akkor sem, ha úgy gondolod, hogy itt az ideje és/vagy úgy gondolod, hogy tudod, hogyan kell megtanítani. Ha rosszul kezded el, újra kell kezdened az egészet, ami időpocsékolás. Ráadásul sokkal nehezebb egy rossz szokást megtörni és egy újat kialakítani, mint a helyes viselkedést a kezdetektől fogva bevezetni.

Ha azt veszi észre, hogy egy új vezényszó megtanulására van szüksége, beszéljen egy oktatóval. Azonban tisztában kell lennie azzal, hogy ez a táblázat egy munkaalapot jelent, amely az egyes kutya/vezető páros fejlődésének megfelelően módosítható...

3. Célok: időtartam- távolság- figyelemelterelés- diverzifikáció

A "**4 D szabálya**": kérjük, tekintse át ezt a "**nevelőcsaládi útmutatóban**". Ezt a szabályt folyamatosan használni fogjuk a kutya kiképzése során.

Az alábbi táblázat néhány példát mutat be (a teljesség igénye nélkül) a kutyák fejlődésével kapcsolatos nehézségek szintjére és kiegészítésére. Erre utal a vezényszó "fejlődése", amikor a "*gyenge - közepes - erős zavaró tényezők*" kerülnek bevezetésre.

Gyenge	Közepes	Erős
Kutyák több mint 2 méterrel távolabb.	Egy másik kutya kevesebb, mint 1 m-re halad előtte és mögötte.	A közelben elhaladó kutyák.
Az emberek 2 méternél messzebb haladnak el.	Az emberek kevesebb mint 1 méterrel haladnak előtte és mögötte.	Valaki figyelmeztetés nélkül megsimogatja a kutyát előlről vagy hátulról.
Valaki tapsol a kutya mellett.	Valaki tapsol a távolból.	Valaki hívja a kutyát.
Valaki fel-le ugrál a kutya mellett.	Valaki fel-le ugrál a távolból.	A kutyát más kutyák veszik körül.
Valaki leguggol a kutya mellé.	Valaki guggol a távolban.	Valaki egy játékot dob a kutya mellé.
A labdát a kutyától 5 méterre dobják el.	A labdát a kutyától 1 méterre dobják el.	A labdát a kutya mellé dobják.
A távolban más állatok is vannak (kutyák, kacsák, lovak ...).	A kutya 2 m távolságot tart más állatoktól.	A kutya közel van más állatokhoz.
Üzletbe menni csúcsidőn kívül.	A kis helyi piacok látogatása.	Ha csúcsidőben megyünk a boltokba, a vásárba, a zsúfolt utcai piacra, a nagyobb rendezvényekre ...
	Hátat fordítson a kutyának, amikor elhagyja azt.	Iskolakijárat a sulis végeztével.
	Az élelem ott van elhelyezve, ahol a kutya éppen sétálni készül, vagy a közelben.	Valaki felajánlja a kutyaeledelt.

			Látótávolságon belül		Rejtett	
	Kor	Távolság	Időtartam	Elterelés	Időtartam	Elterelés
Várjon	4 hónap	1 m	1 perc	gyenge		
	8 hónap	5 m	3 perc	közepes	1 perc	gyenge
	12 hónap	5 m	5 perc	közepes	2 perc	közepes
	18 hónap	10 m	8 perc	erős	2 perc	erős
Oldalirányú helyzet fenntartása	4 hónap					
	8 hónap		3 perc	erős		
	12 hónap		5 perc	erős		
	18 hónap		10 perc	erős		
Pozíciótartás távolról	4 hónap					
	8 hónap	5 m	2 perc	gyenge	30 sec	gyenge
	12 hónap	5 m	3 perc	közepes	1 perc	közepes
	18 hónap	5 m	5 perc	erős	3 perc	erős
"Várj" Autó	4 hónap					
	8 hónap	30 cm	1 perc	gyenge		
	12 hónap	1 m	2 perc	erős	1 perc	gyenge
	18 hónap	5 m	5 perc	erős	5 perc	közepes
Ülj le	4 hónap					
	8 hónap	5 m	5 perc	közepes	1 perc	gyenge
	12 hónap	5 m	8 perc	erős	2 perc	közepes
	18 hónap	10 m	15 perc	erős	5 perc	Erős

4. A második hónap vezényszavai

4.1. Oké, oké!

Ezt a vezényszót **a gazda a** mindennapokban **a legtöbbet használja** (pl. helyének vagy pozíciójának elhagyására, evésre, vagy akár szabad sétára ad engedélyt stb.), ezért a kutya szóincse közül ez **a legfontosabb**. Az "Oké!" a **feloldó vezényszó**. Mindig a **gyakorlat végét** és az előző vezényszó befejezését jelzi.

Példák:

- tegye le a kutya tálját, és mondja, hogy "nem", majd mondja, hogy "oké!", amikor a kutya ehét.
- Kérje meg a kutyát, hogy "üljön" vagy "feküdjön le". Ezt a pozíciót csak akkor hagyhatja el, ha erre egy másik vezényszóval vagy az "oké!" szóval felszólítjuk. Ha a kutya megváltoztatja a pozícióját vagy elhagyja azt, azonnal helyezze vissza a kutyát a pozícióba, mielőtt az "oké!" vezényszóval elengedné.
- A visszahívási tréningben az "oké!" szó is nagyon fontos. Amikor a kutya visszatér, jutalmazd meg jól, majd mondd azt, hogy "oké!", hogy visszamehessen. Ha az "oké!" vezényszó előtt elmegy, hívja vissza, mielőtt elengedné.

A kutyának **4 hónapos** korára **meg** kell **értenie** ezeknek a szavaknak a jelentését. Ellenkező esetben a kiképzésének egész alapját felül kell vizsgálni. Ez az egyszerűnek tűnő kifejezés **rendkívül** fontos.

Kérjük, vegye figyelembe, hogy az "oké!" SOHA nem jelenti azt, hogy a pórázon rángathat vagy az izgalomtól "felrobbanhat". Ha tehát el akarod engedni a kutyádat, hívd lábhoz, vedd le a pórázt, és tartsd ebben a helyzetben néhány másodpercig (vagy kérd meg, hogy feküdjön le, például). Ezután mondja azt, hogy "OK". A cél az, hogy a kutya ne a karabiner csattanásával kösse össze az engedélyt az elrohanásra, hanem várja meg az "oké!" vezényszót.

Vigyázzon, hogy soha ne ejtse ki a "OK!" vezényszót, miközben egyidejűleg jutalomfalatot vagy simogatást ad, hogy a kutya ne társítsa a jutalomfalatot vagy simogatást a gyakorlat befejezésének, a vezényszó megszakításának vagy az elengedésnek a jeleként. Ellenkező esetben a kutya gyorsan kialakítja a "jutalom = oké!" kapcsolatot, és automatikusan feláll, amint megkapja a jutalmat.

C'est Fini.

A vezényszót akkor **érti**, ha a kutya a vezényszóra reagál **anélkül**, hogy izgatottá válna!

4.2. Várj!

A "Várj!" azt üzeni a kutyának, hogy ne lépjen túl egy bizonyos határt: a kennel ajtaja, a ház ajtaja, az autó ajtaja (mielőtt kimegy) stb.

A kutya a lakótérben azt csinál, amit akar: áll, fekszik, ül, szaglászik, sétál. Természetesen nem ehet meg és nem törhet össze semmit.

Ezt a vezényszót használjuk arra is, hogy a kutyát kiengedjük a kennelből (nyugodtan, **sietség vagy lökdösődés** nélkül). Amikor kinyitja a box ajtaját, mondja ki a **kutya nevét**, majd a "várj!" vezényszót. Ezután oldja fel a "várj" vezényszót úgy, hogy a kutyának egy másik vezényszót ad (általában "gyere" vagy "lábhoz"), vagy a feloldás vezényszót használja stb....

Tilalom: tilos a kutyának a "várj" vezényszó előtt **pozíciót** adni. Nem "X, ül- várj", hanem "X, várj". Amíg nem lépi túl a határt, a kutya **"azt csinál, amit akar"**.

A gépkocsira vonatkozóan: lásd az 5.3. pontot

4.3. Hátra,(Mögém)!

A "Hátra" azt parancsolja a kutyának, hogy menjen Ön mögé, hogy átkeljen egy szűk átjárón, ajtón, ... pórázzal vagy anélkül, bent vagy kint (szűk átjáró a járdán például).

Miért?

- Ez mindenekelőtt tisztelet kérdése. A kutya nem rohanhat eléd, nemhogy téged lökdösne, hogy előbb odaérjen.
- Ez biztonsági kérdés is. Képzeld el, hogy egy kutya minden alkalommal rohan, amikor kinyílik egy ajtó. Felboríthatja a gazdáját. Ráadásul a kutyára veszélyt jelenthet, ha például a bejárati ajtó főútra nyílik.
- Ráadásul egy kerekesszékes személy számára általában könnyebb a kutyát maga mögé küldeni.

Ezt a vezényszót **100-szor** kell alkalmaznia **100 keskeny szakaszon**. Ha helyesen csinálod, körülbelül **10** hónapos korban (vagy még korábban) a kutya automatikusan, kérés nélkül fogja csinálni, de **kompromisszumok nélkül** kell csinálnod!

A feladat akkor van készen, amikor a kutya **spontán** elmegy Ön mögé, amikor egy **szűk** átjárót lát, **anélkül**, hogy erre kérne.

MEGJEGYZÉSEK:

.....

.....

.....

4.4. Visszahívás Gyere

Az "gyere!" vezényszó arra szolgál, hogy a kutya visszajöjjön hozzánk, akár szabadon fut, akár egy tárgyat hoz vissza, akár játszik, vagy túl messzire távolodott el.

A visszahívást anélkül tanítjuk, hogy tudnánk róla, például attól a pillanattól kezdve, hogy a kutyát a nevéen szólítjuk, hogy ételt adjunk neki. A kutya ekkor a nevét a jutalomhoz fogja társítani.

Ahelyett, hogy csak a kutya nevét mondanád, add hozzá **lelkesen** "GYERE!". A kiképzés során, mindig **jutalmazzuk meg** a kutyát (hang ÉS nagy ölelés ÉS étel vagy játék), ha visszajön, Későbbiekben a hanggal való dicséret is elegendő.

Miután a kutya visszatért hozzád, ha úgy döntesz, hogy visszamehet, azt kell mondanod, hogy "oké!". A kutya nem kezdeményezheti a távozást az Ön beleegyezése nélkül! A kutya csak akkor hagyja el Önt, ha Ön erre engedélyt ad neki!

Néhány fontos szabály:

- 🐾 Rendszeresen cserélje a séták idejét.
- 🐾 Sétáljon csendben, és forduljon meg vagy bújjon el, hogy a kutya hozzászokjon, hogy figyeljen Önre.
- 🐾 Ha sétálni mész, ne csak egyszer hívd a kutyát, amikor vissza akarod kötni a pórásra. Ellenkező esetben a kutya a hívást egy olyan jelzéssel fogja társítani, hogy vége a szabadságnak, és nem fog többé visszajönni. Hívja a kutyát rendszeresen (anélkül, hogy túlzásba vinné), és minden alkalommal jutalmazza meg, hogy elsajátítsa, hogy a gazdához való visszatérés nagyon pozitív dolog. Ezután engedje el egy "OK!" felkiáltással.
- 🐾 Feltétlenül használja az "GYERE" szót. Gyakran előfordul, hogy a reflex csak a kutya nevét mondja ki. A kutyanév azonban a kutya figyelmének felkeltésére szolgál, és azt mindig (otthon is) egy vezényszónak kell követnie, ebben az esetben "Fido, GYERE!".
- 🐾 A visszahívás megtanulásához a lehető legalacsonyabb testhelyzetben kell lenni. Tehát térdelj le. A legjobb, ha a combodat kopogtatod, és magas hangokat adsz ki. A kutya gyorsan reagálni fog.
- 🐾 Ha a kutya éppen valami olyan dologgal van elfoglalva, ami szórakoztatja (pl. egy másik kutyával játszik), ne végezze el ne tesztelje a behívást ebben az időben. A kutya nem fog reagálni, és Ön esetleg ingerült lesz. Várja meg, amíg befejezi a játékot, vagy menjen oda hozzá szó nélkül, és tegye a kezét a nyakörvére, hogy visszahívja.

Még akkor is, ha a kutya **megtanulta** a visszahívás vezényszavát, **soha ne tegye**:

- **NE szidja meg a** gazdájához **visszatérő** kutyát, még akkor sem, ha sokáig távol volt, vagy elszaladt, vagy nem hallotta meg Önt. Mindig meg kell dicsérni, amikor visszajön hozzád. Ellenkező esetben a kutya csak annyit fog érteni: "**Visszajövök a** gazdámhoz. **Meg** vagyok **büntetve**. Ezért **nem** jövök vissza!
- **NE fusson** egy kutya **felé**. Ha a kutya felé futsz, akkor "**kapj el, ha tudsz**" játékot kezdesz. Ebben a játékban a kutyád túl gyors hozzád képest.
- **NE kapja el** a kutyát odafutás közben. Amikor a kutya **ismét közel jön hozzád**, ha **túllő, a lendülete elragadja**, hagyd, hogy elszaladjon melletted. Jó esély van rá, hogy a kutyád közvetlenül mögötted megfordul (ha bátorítod), és visszatér hozzád. Ha megpróbálsz elkapni, **azt kockáztatod, hogy megsérül**. Ha mégis megteszed, a hozzád való visszatérést **fájdalommal** fogja társítani, és **nem fog visszajönni**.

A feladat akkor van készen, ha megkérjük a kutyát, hogy "GYERE!", az **azonnal visszajön hozzánk, függetlenül a körülötte lévő zavaró tényezőktől**.

MEGJEGYZÉSEK:

.....

.....

.....

.....

4.5. Helyedre

A "helyedre" a kutya számára a kennelbe való belépés jelzése.

EMLÉKEZTETŐ: a kennelnek olyan helynek kell lennie, ahol a kutya **jól** érzi magát. **Soha** ne tegye a kutyát a kennelbe rossz viselkedésért **büntetésként!** lásd a "**Útmutató nevelőcsaládoknak**" 7.5. pontját "Kennel".

Amikor a kutya a kennelben van, ne zavarja meg, és természetesen ne engedje be a gyerekeket oda, amikor a kutya bent van.

A vezényszó akkor **van készen**, ha **néhány méter távolságban** állva egyszer azt mondjuk a kutyának, hogy "**helyedre**", és az **egyenesen odamegy**.

4.6. Ne nyúlj hozzá! (NEM)

A "Ne nyúlj hozzá!" megtiltja a kutyának, hogy valamit **a szájába vegyen**: felvegyen egy **tárgyat**, felvegyen és/vagy **megegyen** valamit **a földről**, vagy **elkezdjen enni** a tálkájából.

Vegyük újra a **tál** példáját: amikor odaadod a kutyádnak a tálat, mondd, hogy "ne nyúlj hozzá". Várjon néhány másodpercet, majd mondja, hogy "oké!".

Ez a vezényszó **nem alkalmazható**, ha a kutya egy másik **személyt vagy kutyát** akar **megszagolni**, aki mellett elhalad. Ha szükséges, mondjuk ki a kutya nevét, hogy felhívjuk a figyelmét, majd ezt követi az "gyere" vezényszó.

Vigyázzunk, hogy ne használjuk túl ezt a jelzést, mert ez azzal a kockázattal jár, hogy a kutya nem akar semmit a szájába venni vagy felvenni.

A vezényszó **akkor van készen**, ha a vezényszót **egyszer halkan** kimondja, és a kutya **nem érinti meg** a tárgyát. Végül azonban az a cél, hogy a kutya ne vegyen semmit a szájába engedély nélkül (kivéve, ha egy tárgy közvetlenül a gazdi kezéből esik a földre).

MEGJEGYZÉSEK:

.....

.....

.....

.....

.....

5. Spontán viselkedés

5.1. "Pisi-pisi!"

A "Pisi-pisi" a kutyákat arra ösztönzi, hogy **könnyítsenek** magukon, amit pórázon **vagy anélkül**, és **mindenféle felületen** meg kell tudniuk tenni.

A kölykök **alvás, játék és evés** után könnyítenek magukon. Vigyük ki a kiskutyát rendszeresen és rendszeresen ezekben a **kulcsfontosságú időszakokban**.

Amint a kölyök könnyítési pozícióba kerül, mondja azt, hogy "[név] – pisi-pisi", majd jutalmazza meg a "pisi-pisi, jó kutya" szóval. Ha a kölyök **a házban** kezd pisilni, kakilni, **mondd, hogy "nem", és vidd ki a házból**. Várja meg, amíg a kiskutya elvégzi a dolgát, majd dicsérje meg.

Néha a kutya annyira izgatott, hogy a játék közepén leguggol. Állítsuk meg, és vigyük ki, hogy könnyítsen magán.

Végül a kutyának képesnek kell lennie arra, hogy **vezényszóra bárhol** könnyítsen magán.

5.2. Hozd

Ez a vezényszó az egyik **legelterjedtebb a segítő kutyák által használt jelzések** közül. Az apport a telefonoktól és poharaktól kezdve a kulcsokig, vizes palackokig és üdítő dobozokig terjed.

A retriever egy vízivadászkutya, amelyről azt mondják, hogy puha harapású. Amikor egy kölyökkutya megérkezik, **veleszületett** kapcsolata van a tárgyakkal. Ezt a lehetőséget ki kell használni és ösztönözni kell. Másrészt gyakran hajlamos arra, hogy a felvett tárgyakkal együtt távozzon, ahelyett, hogy a gazdához vinné őket.

Ezért különféle tárgyakkal kell játszania, különösen fémtárgyakkal (kulcsok, kanalak stb.), és meg kell adnia a kutyának **azt az örömet**, hogy egy **tárgyat** a szájában tartva jöjjön a gazdához.

Emlékeztető: soha ne játssz **labdával** vagy **bottal**! Lásd a "Tiltások"- "Játék labdával és bottal" című részt a "nevelő szülők számára készült útmutatóban".

A kutya érkezése utáni **első** kb. **két hónapban nem** adunk **tárgy visszahozására utaló vezényszót**! Csak **játsszon**, cserélgesse a tárgyakat, vegye vissza az egyiket, és adjon/dobjon egy másikat. Ebben a szakaszban az elsődleges cél az, hogy a kutya örömét lelje abban, hogy valamivel a szájában térhet vissza Önhöz. Ha a kutya nem jön vissza egyből a szájában lévő tárggyal, akkor a "gyere" szóval visszahívhatja. Mindenekelőtt dicsérje meg a kutyát és játsszon vele, amikor a kutya Ön mellett van.

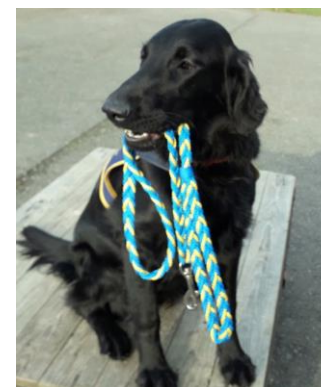
Várja meg, amíg a kutya közel érkezik Önhöz, miközben a szájában fogja a tárgyat (ne nyúljon a kutya felé amikor közeledik).

Eleinte dobj egy játékot (nem túl messzire), néha például egy kiskanalat. Amikor a kutya visszahozza a játékot, disérd meg, miközben a tárgyat a szájában hagyod. Ha túl gyorsan visszaveszed, a kutya frusztráltnak fogja érezni magát, és lehet, hogy legközelebb már nem hozza vissza. Néhány hét múlva messzebbre is eldobhatja a tárgyat.

Ennél is fontosabb, hogy megtanítsuk a kutyát arra, hogy **a tárgyat sokáig a szájában tartsa**. A fogyatékkal élő személynek nehézséget okozhat a tárgy gyors elvétele. Ha a kutya túl gyorsan ejti le a tárgyat, a cél nem érhető el.

Nem kell átdobni a tárgyat a szobán! Próbáld meg a kutyát körülbelül **két** méterre tartani magadtól. Amikor a kutya felvett valamit, bátorítsd, hogy feléd jöjjön, tapsolva és kis magas hangokat kiadva. Amikor a kutya a közeledben van, játssz a szájába vett tárggyal, mielőtt visszavennéd és valami mást ajánlanál fel neki.

Ha a kutya felvesz valamit, amit normális esetben nem szabadna felvennie, mindenekelőtt **ne haragudjon**, különben a kutya nem fogja többé élvezni az apportírozást. Ehelyett hívja magához a kutyát vidáman, és gyorsan cserélje ki a szájában lévő tárgyat egy játékra.

Az egyik eset: egy kutyának az új szőrös papucs volt a szájában, amelyet máris **tönkretett**. Ezt látva a nevelőcsalád **nagyon megharagudott** a kutyára. A hiperérzékeny kutyának két hónapba telt, mire újra képes volt örömmel apportírozni.

Aranyszabályok:

- Soha ne hagyjon olyan **értéktárgyakat** szanaszét, amelyeket a kutya megrongálhat.
- Soha ne adjon **jutalomfalatot** a tárgy visszaszerzéséért. A kutya túl gyorsan eldobhatja a tárgyat, csak azért, hogy elvegye a jutalomfalatot.

Legalább két hónapos játék után a következő sorrendet kell megtanulni:

- **"Fogd!"**: Adja meg a kutyának a jelet, hogy **hozzon** vagy **vegyen fel** egy tárgyat. Legyen óvatos, a **"fogd"** vezényszó nem foglalja magában a **visszaadást**. Nevezze meg a mindennapi tárgyakat: fogd a pórát - a **telefont** - a **tálat** - (6 hónapos kor előtt nem) - a **kulcsokat**. A kiképzés végén a kutya képes lesz megkülönböztetni ezeket a tárgyakat.
- **"Gyere!"**: Amint a kutya megfogta a tárgyat, arra kell ösztönöznünk, hogy térjen vissza hozzánk "[név]- Gyere!".
- **"Add!"**: Mondja a kutyának, hogy **engedje ki a tárgyat a szájából a kezébe**. A kutyának **addig** kell a szájában **tartania** a tárgyat, **amíg** ki nem mondja a **"add!"** vezényszót. Legyen óvatos, először a szájába kell **fognia** a tárgyat, és **csak ezután** kell kimondania az **"add"** vezényszót.

Még néhány hétig **cserélgesse a** tárgyakat. Amikor a kutya ad neked valamit, dobj neki cserébe egy másik tárgyat, amit azonnal visszahoz, vagy otthagysz a kutyádnak, hogy játsszon vele.

A kutyának **fel** kell **emelnie a fejét**, hogy megmutassa a tárgyat, és nem szabad **megrágnia** azt, ami a szájában van.

7 hónapos kor körül meg kell kérni a kutyát, hogy **"üljön"**, mielőtt átadja a tárgyat. **13 hónapos** kor körül megkérd a kutyát, hogy **"ölembe"** álljon fel, a szájában lévő tárggyal.

Ha a kutya nem engedi el, tegye **a kezét a nyakörvére**, ne húzza. Ha szükséges, óvatosan nyissa ki a száját.

A **vezényszó akkor van készen**, amikor a kutya az összes tárgyat a szájába veszi, leül (elől vagy lábnál) vagy feltámaszkodik a térdre (mancsát az ölébe teszi), és a tárgyat a szájában tartja, amíg azt nem mondja, hogy **"add"**.

Ha egy tárgyat a kutya elé ejt, a kutyának **spontán** fel kell vennie a tárgyat. Ha viszont egy tárgy már a földön van, vagy egy másik személy ejtette el, a kutya csak **az Ön kérésére** veheti fel.

MEGJEGYZÉSEK:

.....

.....

.....

5.3. Sétálás hosszú pórázzal/hosszú póráz nélkül

5.3.1. Séta a pórázon

Miért **kulcsfontosságú** a pórázon való séta a kiképzésben?

Az a személy, aki az Ön által kiképzett kutyát kapja, valószínűleg **fizikailag nagyon gyenge** lesz. Az is lehet, hogy egy nagyon kis erejű gyermek. Éppen ezért, ha a kutya **húz**, fennáll a veszélye, hogy veszélyezteti a gazdáját (például elesést okoz neki).

A cél az, hogy a kutya **minden körülmények között**, a legerősebb **zavaró tényezők ellenére is kövesse** a gazdáját, anélkül, hogy szóbeli utasításra lenne szüksége (és anélkül, hogy a pórázt **rángatná**).

A jó **pórázonvaló séta a legfontosabb** dolog, amit meg kell tanulni, de egyben a **legnehezebb** is, amin dolgozni kell. Csak **pozitív megerősítéssel** és főként **clicker** tréninggel lehet rajta dolgozni. Nagyon fontos, hogy gondosan **kövessük az oktatók tanácsait**.

A pórázon való sétát **naponta** és minél **többféle körülmények között** (városközpont, vidék, boltok, piacok stb.) kell gyakorolni. Ne feledje: az első 3 hétben ne vigye ki a kutyát **stresszes** helyekre.

A klikkerrel való munka előtt (4-5 hónapos kor körül) a természetes követést fogjuk használni: azt aényt, hogy a kutya természetes módon követi az embert már egészen kicsi korban.

3 héten keresztül a hosszú pórázt a "könnyű" kirándulásokon (csak az erdőben, az Os'mose központban és az otthonod körül) fogod használni. Itt vannak a különböző helyzetekben várható reakciók:

- A kutya a póráz végén van (és **húz**): Megáll. Amikor a kutya abbahagyja a húzást, távolról dicséred "**yesss!**".
- A kutya melletted van (és felnéz): adsz neki egy **falatot** (anélkül, hogy bármit is mondanál).
- A kutya a közeledben van ÉS rád néz = **dupla jutalom**: jutalomfalat + yessssss (vidám hangon).
- Ha akadályon vagy szűk/nehezebb átjárón kell átmennie, hívja a kutyát, tartsa a közelében (adjon neki/vezesse kutyakájával), és ha szükséges, tegye maga mögé. Ha az átjáró szabaddá vált, használd az "oké!" vezényszót, hogy a kutya ismét szabadon lehessen.

A tanulás **kezdetén bőségesen kell jutalmazni**. Ez az a feladat, amelynél a legkevésbé kell fukarkodni a jutalmakkal.

3 hónapos kortól kezdve a kutya sétáló oldala meghatározásra kerül. Elvileg ez a bal oldal lesz, de ha azt vesszük észre, hogy ez problémát okoz, akkor a kutya a jobb oldalra kerülhet.

Onnantól kezdve bárhová mehatsz a kiskutyáddal, ha az első stresszes kirándulást (boltok, városközpont stb.) egy oktatóval végezted el. Ebben az esetben egy kicsit meg kell rövidítenie a pórázt. A húzás továbbra sem megengedett. A korábban végzett munka folytatódik, de csak a kiválasztott oldalon (leggyakrabban a bal oldalon) jutalmazza.

4-5 hónapos kor körül a megtanultakat kihasználva a klikkerrel való sétáltatással fogunk foglalkozni. Ezt az eszközt az oktatók fogják megtanítani neked. A kutya ekkor megtanul **szigorúan** (nagyon közel a gazdájához és nagyon figyelmesen) vagy szabadon (ami lehetővé teszi számára, hogy eltávolodjon, szaglásszon, elvégezze a dolgát, stb.)

5.3.2. Séta póráz nélkül

Ugyanúgy, mint a pórázon való sétáltatásnál, megjutalmazhatja a kiskutyát, ha szabadon követi Önt (természetes követés). Ez történhet a házban vagy a szabadban sétálva.

Kezdetől fogva, amikor kimegy, **váltogassa** a **póráz** és a **póráz nélkül töltött** időszakokat. Amikor a kölyök nagyobb lesz, gyakoroljuk a formális, póráz nélküli sétát, ahol a kutya követi gazdája minden mozdulatát.

MEGJEGYZÉSEK:

.....

.....

.....

.....

.....

5.4. Utcai közlekedés (4 hónap után)

A pórázon már spontán megtanultakat folytatva megerősítjük a kutya Önhöz közeli helyzetét, valamint a szemkontaktus felvételét. Ezen a ponton (4 hónap után) kezdődik a klikker használata- **kizárólag oktató felügyeletével**.

A kutya megtanul szigorúan (nagyon közel a gazdához és nagyon figyelni a gazdára) vagy szabadon (ami lehetővé teszi a kutya számára, hogy eltávolodjon, szagoljon, könnyítsen magán stb.) sétálni.

A "**szigorú**" pórázon való sétáltatás megkezdéséhez a kutyát mindig **lábnál** kell vezetni.

Amikor a kutya "utcai sétáltatás" üzemmódban van, **soha nem** húzhatja a póráz!

E cél az, hogy amikor elindulsz, a kutya is elindul veled együtt; amikor megfordulsz vagy U-fordulsz, ő is ugyanezt teszi, és amikor megállsz, ő is **megáll**, és spontán módon **elhelyezkedik** (ülve vagy fekve).

A kutyanak figyelmesnek kell lennie Önre, de nem feltétlenül szükséges azonban **(a kiképzés végén)**, hogy a kutya állandóan Önre nézzen.

5.4.1. "Stop" pozíció

Amikor Ön mozdul, majd **megáll**, anélkül, hogy bármit mondana, a kutyanak **spontán módon egy Ön melletti helyzetbe** kell kerülnie, akár fekve, akár ülve.

Tehát minden alkalommal, amikor megállsz, várd meg a kutya reakcióját, és amint leül vagy lefekszik (melletted), azonnal jutalmazd meg. Ismétléssel a kutya egyre gyorsabban fog elhelyezkedni. A kutyát szó nélkül jutalmazod egy falatnyi kutyakajával.

Légy óvatos, mivel nem kértél/nem vársz fix pozíciót, a kutya változtathat pozíciót, ha sokáig statikusan állsz. Például megállsz, a kutya leül, és te megjutalmazod. Néhány pillanattal később lefekszik. Nincs miért aggódni, a kutya viselkedhet így, és nem kell visszahelyezni az ülő helyzetbe. Felállni azonban nem szabad.

Ha a kutya eleinte nem reagál jól, akkor is lehet jutalmazni. Több hét alatt finomítani kell a pozíciókat.

A képeken látható, hogy mit fogadj el és mit nem:

5.5. Pozíciók és azok fenntartása

Általánosságban figyeljünk a hangunk intonációjára, amikor a statikus pozíció betöltésére és fenntartására kérünk vagy dicsérünk. Figyeljen a simogatás intenzitására is.

5.5.1. Ül!

Az "Ül!" arra utasítja a kutyát, hogy üljön oda, ahol éppen van

Kezdetől fogva használjon ki minden olyan alkalmat, amikor a kutya magától leül, és jutalmazza meg. Amint látod, hogy a kutya leül, adj neki egy falatot, és mondd lágy, megnyugtató hangon, hogy "ül". Ne legyen túl magas a hangod, hogy ne izgasd fel a kutyát, mert akkor esetleg újra feláll. Vigyázzon, hogy a kutyát megdicsérje, majd jutalmazza, mert különben felállhat. 2-3 hét múlva már képesnek kell lennie arra, hogy a kutya vezényszóra leüljön.

Soha ne nyomjuk le a kutya fenekét, hogy leüljön! Először is, megsérülhet (akaratlanul). Másodszor, ha a kutya megszokja, hogy leül, amikor megérinti a hátsó részét, az ügyfél már nem fog tudni a kutyára támaszkodni, hogy felálljon egy esés után vagy egy átüléshez (székből kerekesszékekbe), és ezzel azt kockáztatja, hogy elesik.

Időzítés:

- 2 hónap: jutalmazza a spontán ülést.
- 3 hónap: kezdjük kérni az ülőhelyzetet, mint vezényszót. Ettől kezdve a pozíció megtartásán dolgozunk.
- 4 hónapos kor: a jutalomfalatot kivesszük a feladatból és a jutalmazás kizárólag hanggal és/vagy simogatással történik.

5.5.2. Fekszik

Ahogy az ültetésnél is, amint a kutya hazaérkezik, használjon ki minden egyes alkalommal, amikor lefekszik, hogy megjutalmazza. Adj neki egy falatot, és finoman, de vidám hangon mondd neki, hogy "fekszik".

Tilalom: szigorúan tilos a kutyát erőszakkal lenyomni. A pozíció tartásán fokozatosan és pozitívan kell dolgozni, mint minden másón.

A tanulás során váltogassa a következő módszereket:

- Kérje meg a kutyát, hogy feküdjön le álló helyzetből (ez természetesebb a kutya számára). A kutya ilyenkor "hátrafelé billen".
- Ha arra kéri kutyáját, hogy ülésből feküdjön le, tegye ezt csúszós padlón. A kutya ekkor a hátsó felét hátrafelé csúszni fogja hagyni.
- Ha a szabadban tartózkodik, nedves időben használjon szőnyeget: a kutyák nem szeretnek nedves talajon feküdni.

Végül a kutyának bármilyen padlóra és bármilyen helyzetből (ülve vagy állva) le kell feküdnie.

Időzítés:

- 2 hónap: jutalom a spontán fekvésért.
- 4 hónapos kor: elkezdi használni a fekvés vezényszót. Ettől kezdve a pozíció megtartásán dolgozunk. Az első formális vezényszavakat csak az oktatóval együtt végezzük.
- 6 hónapos kor: a jutalomfalatot kivesszük a feladatból, és a jutalmazás kizárólag hanggal és/vagy simogatással történik.

A kutya a lábbal **párhuzamosan** fekszik a mozgás **irányában**. Lásd a fényképeket a "Helyzetek fenntartása" pontban.

5.5.3. Áll!

Az "áll" vezényszó azt mondja a kutyának, hogy **álljon a 4 lábára** és **maradjon** a helyén.

Dicsérje meg a kutyát a "jó felállásért", amikor a hámat a kutyára **erősíti**, vagy amikor **megfésüli**.

Időzítés:

- 2 hónap: jutalmazza a spontán felállást.
- 5 hónapos kor: kezdjük használni a "felállni" jelzést, majd a pozíció megtartásán dolgozunk.
- 7 hónapos kor: a jutalomfalatot kivesszük a feladatból, és a jutalmazás kizárólag hanggal és/vagy simogatással történik.

Ez a feladat különösen hasznos azoknak az ügyfeleknek, akiknek szükségük van arra, hogy kutyájukra támaszkodva felálljanak, vagy amikor például egy székről át kell szállniuk egy autóba.

5.5.4. Lábhoz

"lábhoz": olyan **statikus** pozíció, amelyben a kutya a gazda mellett ül. A kutya a **lehető legközelebb** ül a **lábhoz** vagy a **kerekesszékhez** a **haladási irányban**.

Időzítés:

- 4 hónap: jutalom a spontán lábhoz lépésért.
- 5 hónapos kor: elkezdjük használni a "lábhoz" vezényszót, majd a pozíció megtartásával foglalkozunk.
- 6 hónapos kor: a jutalomfalatot kivesszük a feladatból, és a jutalmazás kizárólag hanggal és/vagy simogatással történik.

5.5.5. A gazda melletti pozíciók tartása

Amint hivatalosan is az "ül" vagy "fekszik" szavakat használod vezényszóként, elkezdted a kutyádat arra tanítani, hogy **tartsa a pozíciót** melletted. Ez azt jelenti, hogy a kutya csak akkor hagyhatja el a kért pozíciót (ül vagy fekszik), ha:

- Újabb jelzést adsz,
- Az "oké!"-val engedted el.

Az indításhoz egyszerűen mondd ki a pozíciót, például "ül", várj 1 másodpercet, mielőtt azt mondanád, hogy "oké!". Ezután várjon 2, majd 3, majd 50 másodpercet, mielőtt elengedi. Ha a kutya magától feláll (vagy lefekszik), tegyük vissza a kiinduló helyzetbe (példánkban az ülésbe), mielőtt kimondjuk, hogy "oké!", vagy ha úgy döntünk, tegyük más helyzetbe.

Ahogy telnek a hetek, egyre hosszabb ideig marad a kutya ugyanabban a helyzetben, de a zavaró tényezők számát is növelni fogja.

Ne feledje, hogy hivatkozzon a fejezetben található táblázatra. "D for Distractions" című fejezetre, hogy megtudja, hogyan fejlesztheti kutyája helybenmaradásának tanulását.

Emlékeztetőül: a követelmények nem minden esetben azonosak. Ha otthon 10 másodpercig tudod tartani a pozíciót, az Os'mose központban lehet, hogy 7 másodpercig, kint 5 másodpercig, szombat reggelente pedig 3 másodpercig az órákon. A cél az, hogy a kutya a lehető legtovább tartsa a pozíciót, függetlenül a zavaró tényezőktől.

Ha van egy segítő kutya, akár kiképzett, akár kiképzés alatt áll, sokan **meg** akarják **simogatni**. Annak érdekében, hogy ne tiltsunk meg minden érintkezést, és hogy a kutyát kontroll alatt tartsuk, amikor valaki megkéri, hogy simogassa meg, megkérjük a kutyát, hogy vegyen fel és **tartson fenn egy pozíciót** (ülve vagy fekve), és hagyjuk, hogy az illető megsimogassa. Így a kutya udvarias lesz, az előtte álló emberek szívesen simogatják, és lehetővé válik a **párbeszéd**. A simogatást **azonnal** abba kell hagyni, ha a kutya feláll vagy izgatott lesz.

5.6. Autó

Az "Autó!" az a vezényszó, amely lehetővé teszi a kutya számára, hogy beszálljon egy járműbe.

A kutyák **5 hónapos** korukig nem ugorhatnak **egyedül** az autóba. **A diszplázia** kockázatának elkerülése érdekében hordozni kell őket. Az első hónapban a kölyökkutya **az utastérbe megy**, majd **3-4 hónapos kora körül**, amikor már kellőképpen hozzászokott az autóhoz, **a csomagtartóba**.

Ez azt jelenti, hogy minden alkalommal, amikor beviszed a kutyát az autóba (mindegy, hogy az első, a csomagtartó vagy a hátsó üléseken), **játékos/bátorító hangon** mondd, hogy "autó", amikor beülteted a kutyát.

Amikor kinyitod az ajtót, hogy kiengedd, azt mondd, hogy "várj", hogy ne ugorjon ki.

Végül a kutyának be kell tudnia ugornia **az autó bármelyik részébe**: az utasoldali lábtérbe, a csomagtartóba és még a hátsó ülésre is. Minden autó **más és más**. Gondolkodjon tehát azon, hogy a kutyát minél több **helyre** és **különböző autókba** ültesse be.

Ha kutyája nem szívesen száll be az autóba, **azonnal** értesítsen minket.

A vezényszó 5 hónap után válik stabilá.

5.7. A helyed

"A helyed" azt jelenti, hogy a kutya üljön **a szőnyegére**, a **kosarába** vagy **bármely más**, a helyeként **meghatározott helyre**, és **maradjon** ott, amíg az "oké!" vagy bármely más jelzést nem kap (pl. "ide").

Ez a vezényszó **beltéren és kültéren** egyaránt használható. Példák: a kutya a kosarában marad, amíg Ön takarít, vagy a próbafülkében vásárlás közben.

A "várj" kifejezéssel ellentétben a "helyed" egy **jól meghatározott helyet** jelöl. A "várj" kifejezéshez hasonlóan azonban a kutya **nem** kap **pozíciót**. Ülhet, állhat, feküdhét, hanyatt feküdhét, és tetszése szerint változtathat, de a megjelölt helyen kell **maradnia**.

Hogy segítsen a kutyájának a tanulásban, jutalmazza meg minden alkalommal, amikor otthon a szőnyegén van. Jutalmazd meg egy falat kutyakajával és egy öleléssel, a "helyedre" szóval ugyanúgy, mint a pozíciók esetében.

Ha látja, hogy a kiskutya elaludni készül, vagy éppen elaludt, helyezze a szőnyegre, vagy hívja fel erre, és jutalmazza meg, amikor a szőnyegen van. Először próbálja meg nem túl messzire tenni a szőnyeget Öntől. Ahogy a kiskutya növekszik, visszahelyezheti hátrébb.

Amikor 5 hónapos kor körül elkezdjük a formális vezényszót, mondhatjuk a kutyának, hogy "a helyed", majd azt mondjuk, hogy "oké!" vagy "gyere", hogy elhagyhassa a helyét.

Ahhoz, hogy fejlődj ezzel a vezényszóval, mint mindig, növelned kell:

- A távolság
- Az időtartam
- A figyelemelterelés
- A diverzifikáció

5.8. Ugatás/csend

A "Ugat!" azt mondja a kutyának, hogy **ugasson** a vezényszóra.

Ez a vezényszó egy **figyelmeztető, segítség hívó jel lehet**. Ha otthon történik probléma (pl. a kliens elesett a kertbe, leesett a székről stb.), a kutya ugatással jelzi a családtagnak vagy a szomszédnak, hogy baj van.

A kölykök nagyobb valószínűséggel ugatnak, ha izgatottak. Használja ki a lehetőséget, hogy megjutalmazza őket.

 Ne jutalmazza, ha a kutya ugat a kennelben, vagy ugat más kutyákra vagy macskára (többek között).

Amint a kutya megtanulja az "ugat!" jelzést, azonnal meg kell tanulnia a "csend!" jelzést is, amely azt mondja neki, hogy maradjon **csendben**.

Semmi sem kellemetlenebb, mint egy állandóan ugató kutya. Ha ez a helyzet az Ön kutyájával, kérjük, **azonnal** beszéljen egy oktatóval.

A "csendes" kutyák **garantálják a minőséget**. Különösen lehetővé teszi számunkra, hogy minden nyilvános helyre bejussunk. Amikor üzletek, kórházak stb. képviselőivel beszélünk, hangsúlyozzuk, hogy a kutyák **nem lesznek kellemetlenek**, és **ha ugatnak**, az azt jelenti, hogy a póráz végén lévő személy **veszélyben** van. Ezért elengedhetetlen,

hogy egyébként **csendben** maradjanak.

MEGJEGYZÉSEK:

.....

.....

.....

5.9. Nyugalom a nyilvános helyeken

3 hónapos kortól kezdve a cél az, hogy a kutyát minél több helyre elvigyük (lásd a szocializációs táblázatot az általános útmutatóban).

Miután elhelyezkedtek egy helyen (kávézó, étterem, mozi stb.), hagyd, hogy a kutya felvegye a kívánt pozíciót, és ennek megfelelően jutalmazd meg.

Próbálja meg a kutyát minél közelebb vinni Önhöz és a székéhez. Ha az asztal alá megy, az sem baj. Ha melletted/a szék mellett marad, az is rendben van. Jutalmazza meg a kutyát, ha csendben van. Amikor a kutyád még kicsi, hasznos, ha **többször is megjutalmazod**, hogy megértse, hogy jó, ha sokáig nyugodt marad.

5.10. Home

Az "Otthon" vezényszó például azt mondja a kutyának, **hogymenjen haza**, ha a kutya kiszáll az autóból.

Ehhez mondd a kutyának, hogy "haza", valahányszor hazaértek együtt. Végül, amikor távolabbról azt mondja, hogy "haza", a kutya meg fogja érteni, és elindul az otthona felé.

MEGJEGYZÉSEK

.....

.....

.....

.....

6. Vezényszavak 4 hónap elteltével

6.1. Távolságtartás – “Marad”

Ugyanazon az elven, mint a melletted lévő pozíciók megtartása, ahhoz, hogy **a kutyát egy pozícióban tartsuk**, nem kell azt mondani, hogy "maradj". Egyszerűen **szó nélkül**, a póráz letételével **távozzon**, hagyja ott a kutyát.

Ha a kutya megtanulta, hogy tartsa a pozíciót Ön mellett, elkezdheti a tanítást távolról. Kérje meg a kutyáját a pozícióra, lépjen közvetlen elé, jutalmazza meg, és térjen vissza a kiinduló pozícióba. Ezután lépjen újra elé, majd tegyen egy lépést hátra. Ezután sétáljon el a kutya mellett. Ezután léőjen át a kutya fölött vagy kerülje megstb

Ne feledje, hogy újra meg kell néznie a figyelemelterelési táblázatot.

MEGJEGYZÉSEK:

.....

.....

.....

6.2. Kifelé

"Kifelé!" - figyelmezteti a kutyát, hogy álljon félre az útból.

Használjuk akár a pórázon, ha fordulás közben, vagy amikor az **utunkba kerül**, vagy amikor otthon **az átjáróban** van. Utóbbi esetben a "Kifelé!" felszólítással vegyük rá a kutyát, hogy mozduljon el arról a helyről, ahol útban van. Ezzel megakadályozhatjuk, hogy a kutya akadály legyen.

Légy óvatos, mert amikor állsz, az első ösztönöd az, hogy átlépj a kutyán vagy megkerüld. Ez azonban **kerekesszékekben nem lehetséges**

MEGJEGYZÉSEK:

.....

.....

7. Vezényszavak 7 hónap után

7.1. Lefelé

A "le!" vezényszó arra szolgál, hogy a kutyát egy **akadályról**, a **térdéről** vagy az **autóból** lehozzuk.

7.2. Fel

A "Fel!" vezényszó azt követeli meg a kutyától, hogy **menjen fel** egy akadályra (állatorvosi mérleg, de pad, dohányzóasztal stb. is).

Példa: álljon egy alacsony asztalra (csúszásmentes szőnyeggel a tetején), hogy a kutya egy magasságban legyen Önnel, és könnyebben meg tudja fésülni.

7.3. Menj!

A "Menj!" arra kéri a kutyát, hogy a **gazdája előtt** (pórázzal vagy anélkül, beltéren vagy kültéren) keljen át egy szűk átjárón, ajtón vagy lépjen be egy liftbe, és várjon az átlépett "határ" túloldalán.

A kutya csak akkor mehet el Ön előtt, ha Ön **ezt vezényszóval engedélyezi!** Ha nem kérted, **akkor hátul** kell **maradnia!** Ez az oka annak is, hogy a "menj" vezényszót **csak egy év elteltével** szabad **bevezetni**, amikor a kutya már ismeri a "hátra" vezényszót: tökéletesen és spontán kell végrehajtani, pórázzal vagy anélkül.

7.4. Hozzám

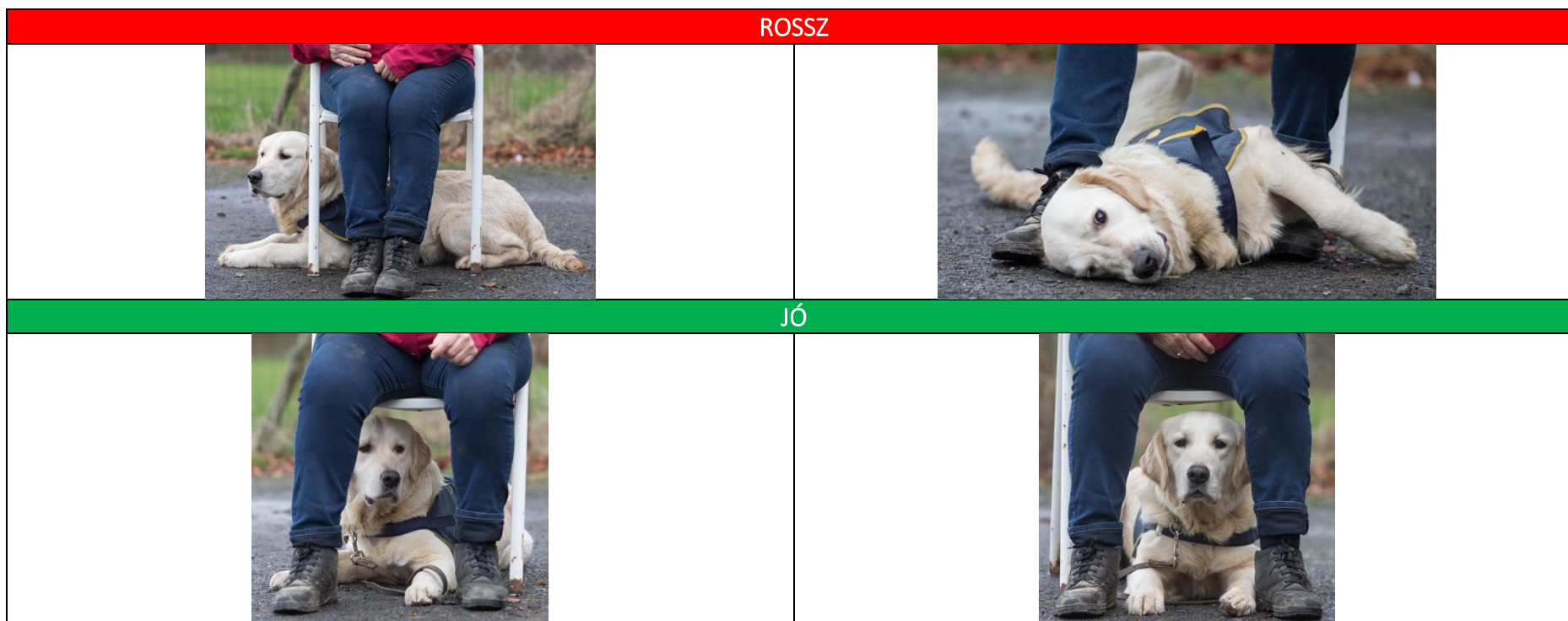
Utasítsa a kutyát, hogy üljön közvetlenül Ön előtt, a gazdája vonalában.

8. Vezényszavak egy év elteltével

8.1. Alá

Ez a vezényszó arra tanítja a kutyát, hogy **másszon be** egy asztal, szék vagy bútordarab **alá**, és vegye fel a **fekvő** helyzetet. A kutya tanításához először azt kell mondania, hogy "alá" (megmutatva, hogy hova kell mennie a kutyának), majd azt, hogy "le". Ezután ez automatikussá válik.

Figyelje meg, hogy a kutyának milyen **pozíciót** kell felvennie, amikor arra kéri, hogy "menjen alá", különösen egy szék alá. Most képzeljük el, hogy a kutyának egy kerekesszék alá kell bemenni, amit nem fog tudni megtenni, ha a rossz pozíciót tanítottuk neki.

8.2. Gurul

"Gurul!" - ez a vezényszó arra kéri a kutyát, hogy **fekve forduljon a hátára**, hogy **a hasát** meg lehessen mosni, és ellenőrizni, hogy nincs-e benne **kullancs vagy csomó**.

Vigyázzunk, hogy a kutyát ne **kényszerítsük** "guruló" helyzetbe. Fiatal korban ez a mozgás fájdalmas lehet, ezért ezt a jelzést nem szabad a kutya **egyéves** kora előtt gyakorolni.

Arra is ügyelnie kell, **hogy a talaj** típusa **megfelelő legyen**, amikor ezt a jelzést tervezi adni. Nem kérné a kutyától, hogy kavicsban "hemperegjen"!

Másrészt, ha a kutya **spontán** a hátára fekszik, használjuk ki az alkalmat, hogy ráerősítve jutalmazzuk, simogassuk meg és mondjuk: "gurul!" jó kutya!.

MEGJEGYZÉSEK:

.....

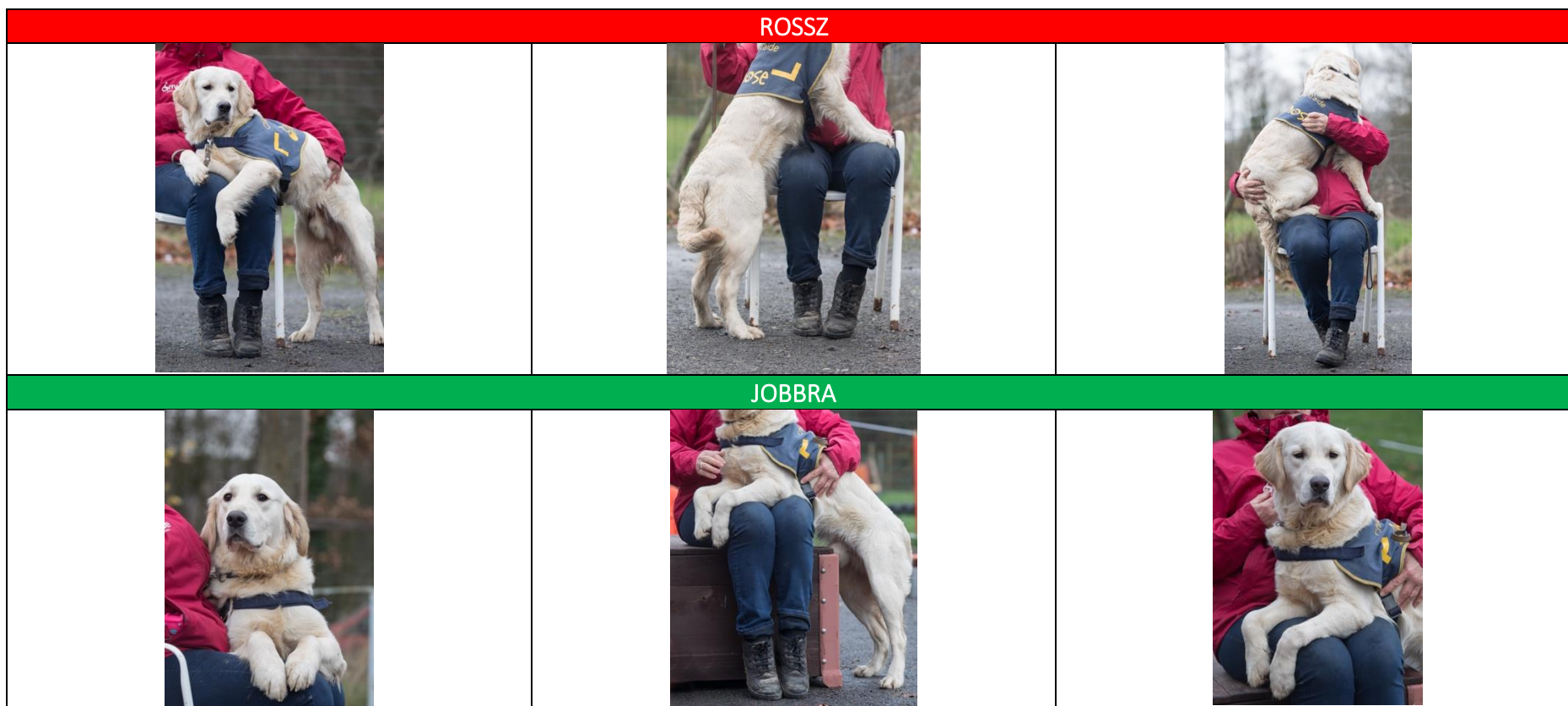
.....

8.3. Ölembe!

Az "Ölembe!" arra kéri a kutyát, hogy a **mellső mancsait** tegye a **térdére**, ha **ölelgetni** akarja, vagy ha egy tárgyat **szeretne visszahozni**. A kutya kezdetben **a gazdája mellett** áll, és nem vele szemben, amikor **mellső lábait laposan** mindkét combjára helyezi.

Figyeljünk a kutya **mancsainak helyzetére**, mert fennáll a veszélye, hogy a kutya **megsebesíti vagy akár meg is sérülhet** az, akinek a térdén "ölelkezik!"

8.4. Nyissad- Húzzad

A "Nyissad!" a vezényszó, amit használnak

- Nyisd ki az ajtót "[név] - húzzad az ajtót!". Ez lehet bejárati ajtó, hűtőszekrényajtó, szekrényajtó vagy fiók.
- Húzd le (kabát, sapka, nadrág stb.).
- Különböző helyzetek, mint például a kerekesszék visszahozatala (specifikus vezényszó).

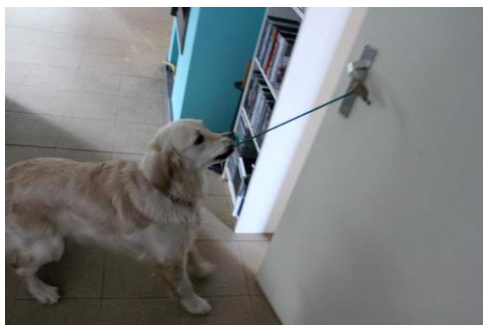

A tanulás a kutyával való interaktív **játékkal** kezdődik. A kutya **1 éves** koráig nem igazán lesz képes megtanulni magát a "húzzad" vezényszót. Ez a művelet nagyon megterheli a kutya csípőjét. Célszerű megvárni, amíg a **diszpláziával** kapcsolatos röntgenvizsgálatokat elvégzik, és azok eredményt hoznak.

Amint **játszol** a kutyáddal (még **nagyon fiatal korban** is), máris **megtanulja** a kötélhúzást. Ezért nagyon fontos, hogy a kutya **egyenesen** húzza **a köteles játékot**, és soha ne **rázza** a fejét. Ha ez történik, azonnal **hagyja abba** a játékot! Ha a kutya ajtónyitáskor vagy vetkőztetéskor **rossz** irányba kezd el húzni, a vezényszó nem lesz helyesen végrehajtva. Ráadásul a mozgássérült személyt **is megsebezheti**.

Ahhoz, hogy a vezényszó **elsajátítható** legyen, **2 méter** távolságból kell tudni kérni a "húzást" (például az ajtót), és a kutyának kellően határozottan (és egyenesen) kell húznia ahhoz, hogy **az ajtó teljesen kinyíljon**, és a kerekesszék átférjen rajta.

MEGJEGYZÉSEK:

.....

8.5. Csukjad!

"CSUKJAD!" jelzi a kutyának, hogy **csukja be** az ajtókat és fiókokat **az orrával**. Ezt a jelzést az Os'mose központban tartott tanfolyamokon **clicker tréninggel** tanulják meg.

A kutya **nem** használhatja a **mancsát**, hogy ne sértse meg az ajtót. Csak az orra érintkezhet a tologatandó felülettel.

Győződjünk meg róla, hogy a kutya **végigcsinálja a cselekvést**: az ajtó bezárása nem csak az ajtó megmozdítását jelenti! Ha az ajtó kinyitásához nyomja, győződjön meg róla, hogy a kutya elég szélesre nyitja az ajtót ahhoz, hogy egy kerekesszékkal közlekedő ember átférjen rajta.

MEGJEGYZÉSEK:

.....

.....

.....

.....

8.6. Nyakörv

A "nyakörv!" vezényszó arra utasítja a kutyát, hogy a **nyakörv/hám felhelyezéséhez** mozgassa előre a fejét, vagy hátrafelé, hogy levegye.

A vezényszó **tanítása**: a nyakörvet vagy a hámot a kezében tartja, és a kutya "beledugja" a **fejét** (vagy **visszahúzza**), miközben az ön keze **nem mozdul**.

A vakvezető kutyák által viselt hámmal ellentétben a **hám nem a munkára való hivatkozás**. A kutyának képesnek kell lennie reagálni a vezényszavakra, függetlenül attól, hogy viseli-e a hámot vagy sem. Ha a kutya hozzászokott a hámhoz, a lakásban már nem szabad felvennie, amikor kiképzésen van.

Nyakörv

Az első néhány hónapban egyszerűen csak tegye fel a nyakörvet, ahogyan egy családi kutyára tenné, anélkül, hogy bármit is mondana a kutyának. Egyéves kortól kezdve elkezdheted megtanítani a kutyát a vezényszóra. Megmutatod a nyakörvet, és megkéred a kutyát, hogy dugja bele a fejét. Ha szükséges, akkor néhány lépést jutalomfalattalcsalogathatod. A nyakörv levételéhez a gyakorlat egyszerűbb és gyorsabban megérthető: vedd a kezébe a nyakörvet, húzd meg kissé a füléig (amíg kissé meg nem áll), majd tartsd nyugton. A kutya gyorsan visszahúzza a fejét, hogy ne zavarja a nyakörv.

Hám

Az első 3 hétben otthon rendszeresen tegye fel a hámot a kutyára, hogy a kutya hozzászokjon a viseléséhez. Add rá, amikor játszol vele, amikor eszik, vagy amikor egyedül játszik. Eleinte ne add rá túl hosszú időre, mivel egyes kutyák kevésbé szeretik, mint mások. Szóval csak óvatosan.

A hámhhoz hasonlóan ne felejtse el **levenni a nyakörvet**, amikor hazaér, mind a kutya **kényelme**, mind pedig a szőrzetének **károsodásának** elkerülése érdekében. Így több lehetősége lesz a "nyakörv!" vezényszó **gyakorlására**.

MEGJEGYZÉSEK

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Igény szerinti vezényszavak

Íme néhány vezényszó, amelyet az ügyfél igényeitől függően lehet megtanulni, tehát csak akkor, ha a kutyát már bemutatták a kliensnek, és meghatározták, hogy kivel fog dolgozni.

9.1. Fel!

Ez a vezényszó arra kéri a kutyát, hogy **mindkét mellső mancsát** tegye egy asztalra, pultra, falra vagy ajtóra, hogy egy tárgyat hozzon ki a magasból, fizessen a pénztárgépnél, nyomjon meg egy kapcsolót ("kutya neve" - "FEL" - "kapcsold"), nyisson ki egy ajtót, ...

Vegyük a pultnál történő **fizetés** példáját. Ehhez több vezényszó **összekapcsolására** van szükség:

- "Fogd!" (a pénztárca vagy a tárcsa)
- "Fel!" (mancsát a pultra teszi)
- "Add!" (adja a tárgyat az eladónak a vezényszóra)
- "Fogd!" (a tárcát újra megfogja)
- "Le!" vagy "térdre/mancsra"
- "Add!"
- "Le" (ha a kutya "térdre" vagy "mancsra" állt).

Először is meg kell tanítani a kutyát arra, hogy mindkét mellső mancsával támaszkodjon fel a pultra. A célt akkor érzük el, ha a kutya mellett állva vagy ülve megkérjük, hogy "fel" anélkül, hogy megmutatnánk neki a pultot, a kutya felrakja a mellső mancsait a pultra.

Amikor ezt már tudja, akkor adjuk a szájába a pénztárcát, és kérjük meg, hogy "fogd", majd "fel", hogy a kutya a mancsát a pultra tegye. Ha már a pulton van, egy másik személy veszi el a pénztárcát, így a vezényszó az "add".

Néhány kutya nem érti meg azonnal, hogy a pénztárcát a szájába vegye, és fel is támaszkodjon vele a pultra.

Gyakoroljuk ezt úgy, hogy a sorozatot fordítva kezdjük, azaz:

- Mondja a kutyának, hogy "fel",

- Amikor a **mancsát** a pultra teszi, adja a **pénztárcát** a szájába ("fogjad"),
- Ezután kérje meg a kutyát, hogy jöjjön le ("le").

Miután a kutya néhányszor **megismételte** a gyakorlatot, **megtanulja** a sorrendet **mindkét irányban**.

9.2. Menj a [...]!

"Menj a [...]! ": ez a vezényszó, **amelyet egy személy neve követ**, arra utasítja a kutyát, hogy menjen a megnevezett személyhez, például ha egy tárgyat visz hozzá, vagy ha segítséget kér tőle.

Kezdetben a kutyának meg kell tanulnia **azonosítani** a megnevezett személyt.

9.3. "Kapcsol!"

A "kapcsol" az a vezényszó, amellyel megkérhetjük a kutyát, **hogy nyomjon meg egy kapcsolót**, akár a **lámpa** fel/lekapcsolására, akár például a **lift** hívására.

A vezényszót az Os'mose központban végzett klikker-tréning segítségével tanulják meg. Akkor tekinthető elsajátítottnak, ha 2 méterről, **a kapcsoló ujjal való megmutatása nélkül** is meg tudja csinálni.

9.4. Mancs

A "**mancs**" vezényszót akkor használjuk, ha fizikailag lehetetlen az "ölembe" végrehajtása valami miatt. (beteg állapota, egyéb eszközök)

A kutya a gazdája **előtt** áll és **szembefordul** vele. Elülső **mancsait** a kerekesszék **lábtartójára** helyezi, hogy például egy tárgyat a gazdája elé tegyen. Ezt a vezényszót a kiképzés végén vezetik be, ha szükségesnek ítélik.

9.5. "Köszön!" & "Érint!"

A "Köszön" arra utasítja a kutyát, hogy adja a **mancsát** (bármelyiket) a párral szemben álló személynek, míg a "Érint" arra, hogy a kutya az orrával érintse meg a személy öklét.

A **gazda adja** a kutyának a **vezényszót, engedélyt**, hogy "köszönjön" (vagy "megérintse") a vele szemben álló személyt.

Jó munkát és élvezze minden egyes pillanatát

10. Értékelés

Köszönjük, hogy elolvasta a kézikönyvet. Ha eljutott ideig, és van 2 perce, kérjük, kattintson a linkre, és mondja el nekünk, mit gondol a kézikönyvről. Köszönjük! <https://forms.gle/qkrpVv3GjvR2dcW89>